

EXPERIÈNCIA DE LECTURA

UI, QUINA POR! EXEMPLE DE LECTURA GUIADA AMB ALUMNES DE 4 ANYS

Centre: Escola Horta Vella, Sant Carles de la Ràpita
Adreça: carrer Méndez Núñez, s/n
Correu: e3006551@xtec.cat
Responsable activitat: Guadalupe Bo Gil
Data de l'experiència: Curs 2016. Tercer trimestre
ST: Terres de l'Ebre

1. Contextualització de l'experiència

1.1. Context del centre

És una escola de titularitat pública, de dues línies.

1.2. Descripció general de l'activitat

Exemple de lectura guiada amb grup d'alumnes. S'ha escollit el conte *Ui, quina por!* perquè el tema és molt proper als infants i perquè en cada làmina/pàgina s'hi repeteix la mateixa estructura (subjecte-verb-complement directe i complement indirecte.) És per aquest motiu que xiquets i xiquetes poden aplicar estratègies de comprensió lectora: fer hipòtesis, connexions... però bàsicament aquesta activitat afavoreix el treball dels procediments que intervenen en el codi escrit i les estratègies de descodificació.

1.3. Nivell educatiu

Pàrvuls 4 anys.

1.4. Agrupament de l'alumnat

Desdoblament de grup: 12 alumnes.

1.5. Eix d'Impuls de la Lectura

Saber llegir.

1.6. Àrea o matèria

Llenguatge oral i escrit.

1.7. Temporització

2 sessions de 45 minuts durant el mes de maig.

2. Planificació de l'experiència

2.1. Objectius

- Aplicar estratègies de lectura, com ara observació d'imatges, formulació d'hipòtesis, identificació de paraules visualment i auditivament...
- Llegir paraules utilitzant estratègies de descodificació
- Utilitzar els referent d'aula per descodificar paraules

2.2. Capacitats

- Aprendre a pensar i comunicar
- Aprendre a descobrir i tenir iniciativa

2.3. Continguts

- Ús d'estratègies per aproximar-se a la lectura, com ara identificació de paraules significatives i usals, ús del context i de la forma de l'escrit, reconeixement de lletres, ús de les il·lustracions, gràfics i altres imatges que acompanyen els textos.
- Iniciació en les habilitats per a l'anàlisi de la llengua, correspondència so-grafia, segmentació sil·làbica, ús de vocabulari específic per referir-se a alguns elements bàsics (paraula, lletra so, i títol)...
- Gust per provar, reformular i reflexionar sobre la llengua.
- Descoberta i coneixement progressiu de les relacions entre text oral i text escrit.

2.4. Criteris d'avaluació

- Mostrar interès per la descoberta progressiva de les relacions entre el text oral i escrit.
- Aplicar diferents estratègies per llegir paraules i frases treballades sistemàticament.
- Llegir i confegir les frases treballades amb l'ajuda d'estratègies i referents.

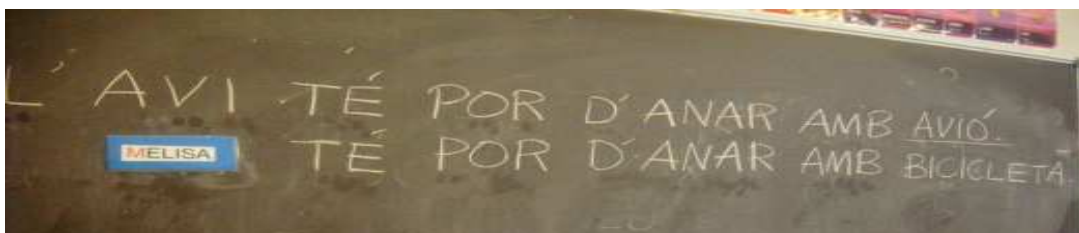
3. Desenvolupament de l'experiència

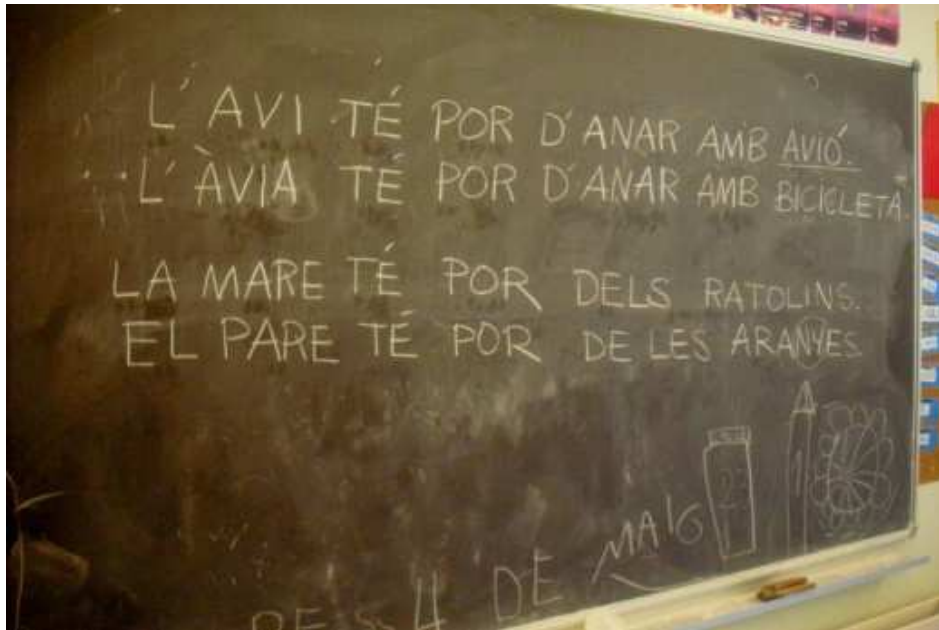
A tall d'introducció/justificació

El llibre *Ui, quina por!*, tracta, tal com indica el títol, de la temor, un tema molt recurrent en infants de l'etapa d'educació infantil. El llibre ens presenta una família junt amb les seues mascotes i les temors que tenen cada u d'ells. *Ui, quina por!* és un llibre curt, de 24 pàgines, amb les il·lustracions a pàgina dreta i el text a pàgina esquerra. Juga amb dues tipologies de lletra: de pal i lligada. En totes les làmines del conte hi ha una imatge i el text que, com ja hem dit, és una frase amb la mateixa estructura sintàctica que les altres. Això facilita l'aplicació i la repetició de diferents estratègies, de manera que xiquets i xiquetes poden anticipar el contingut de la frase, mentre apliquen estratègies de descodificació i diferents procediments.

El treball que segueix la mestra és molt pausat:

- Observació de la imatge. (El dibuix és important; el text no sempre representa el nom de la imatge.)
- Fer hipòtesis a partir de les imatges.
- Comprovació d'hipòtesis a partir de la lectura de la frase a la pissarra. A partir de la frase escrita a la pissarra s'apliquen diferents estratègies: lectura eco resseguida amb el dit, o bé la va destapant de mica en mica.

Abans de la lectura

Mirem la portada i en parlem...

- Què els passa, als xiquets? Què us fa por?
- Penseu paraules que podríeu trobar al conte. Jo us les escriuré a la pissarra i després comprovarem si surten al text.

Algunes aportacions han estat: METGE- BETADINE- MONSTRES- ZOMBIS- SERPS- BOUS- RATOLINS- COETS- ARANYES.

Durant la lectura

La il·lustració és un suport visual important. Ajuda els alumnes a predir què dirà el text. Lectura resseguint amb el dit. La mestra escriu cada frase a la pissarra i la ressegueix amb el dit. Els alumnes veuen la mateixa estructura repetida sempre. Sols canvia el subjecte i el sintagma preposicional. Amb ajuda de la mestra llegeixen en horitzontal i en vertical (discriminació visual).

Làmina 1: L'avi té por d'anar amb avió.	
<p>- AVI - AVIÓ. S'adonen que afegint un fonema canvia el significat de la paraula.</p> <p>- POR. Quina lletra sentiu al final? És tal com ho veiem escrit? Reconeixen que hi ha una lletra que no sona, que en aquest cas és la R.</p>	<p>Procediments que hi intervenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació visual - Discriminació auditiva - Valor sonor de les grafies

Làmina 2: L'àvia té por d'anar amb bicicleta.	
<p>Predicció a partir de la il·lustració:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què deu dir, aquí? - «Té por d'anar amb bici». - A veure, busqueu BICI (una paraula que s'acabi amb /i/) <p>- Escrivim BICI a la pissarra.</p> <p>- Piquem la paraula bicicleta. Saben que té 4 cops (síl·labes) . Significa que necessiten més de 4 lletres.</p>	<p>Procediments que hi intervenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació visual - Discriminació auditiva - Consciència fonològica - Segmentació

Làmina 3: La mare té por dels ratolins.	
<p>Predicció: <i>La mare ha pujat al tamboret.</i></p> <p>Aquesta hipòtesi ha estat formulada per una alumna que es troba en etapa logogràfica. Ens adonem que el dibuix és important però que el text no sempre representa el nom de la imatge.</p> <ul style="list-style-type: none"> - «Hi ha algun xiquet o xiqueta a la nostra classe que tingui un nom que comenci per /ta/?». - Sí, Tània! - «Busqueu TAMBORET (una paraula que s'acabi amb /t/) en el text». Com que no localitzen la lletra veuen que no han encertat la predicció. No hi diu tamboret enlloc. <p>Llavors la mestra llegeix resseguint amb el dit LA MARE TÉ POR DELS RATOLINS, i després repeteixen ells la lectura de la frase (eco).</p> <p>L'estructura de la frase de la làmina 2 i de la làmina 3 és la mateixa. Corregeixen resseguint amb el dit (...). TÉ POR DELS RATINYOLS.</p> <p>La mestra escriu RATINYOLS a la pissarra i veuen que no coincideix amb el text.</p> <ul style="list-style-type: none"> - RATINYOLS. Consultem el referent NY, on hi ha un NYU. - «El so de la Y en ASHLEY i en RATINYOL no és el mateix. 	<p>Procediments que hi intervenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació auditiva - Discriminació visual <p>Estratègies de descodificació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consultem els referents. <p>Procediment implicat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació auditiva

Làmina 4: El pare té por de les aranyes.	
<p>Hipòtesi: <i>El pare té por de les aranyes.</i></p> <p>Estructura repetida com a la làmina anterior. Busqueu ARANYES. Veuen que el dígraf NY a <i>aranya</i> i <i>nyu</i> sona igual.</p> <p>PARE-MARE (fonema bilabial al començament. La /p/ explota i la /m/ és més allargada. Si canviem una lletra canviem tot el significat de la paraula.)</p>	<p>Procediments que hi intervenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació auditiva - Valor sonor de les grafies

Làmina 5: La Sara té por d'un monstre verd.	
<p>Hipòtesi: <i>La Sara té por d'un dinosaure.</i></p> <p>La mestra els dona la pista: <i>Amagat a la frase hi ha el nom d'una companya de la classe.</i> L'assenyalen amb el dit (discriminació visual).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Diu <i>dinosaure</i>? Quina inicial hauríem de buscar perquè poguéssim llegir <i>dinosaure</i>? - Comença com DILLUNS, DIMARTS (...). - Piquem la paraula <i>dinosaure</i>. Té 4 cops. - Necessitarem més de 4 lletres per escriure-la, diu un xiquet. - Un xiquet escriu <i>dinosaure</i> a la pissarra amb ajuda de la mestra. <p>La mestra els dona la pista: <i>Amagat a la frase hi ha el nom d'una companya de la classe.</i> L'assenyalen amb el dit (discriminació visual).</p>	<p>Procediments que hi intervenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació visual - Discriminació auditiva: aïllar síl·labes <p>Estratègies de descodificació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Assenyalar i resseguir amb el dit - Comptar lletres

Làmina 6: En Joan té por d'un monstre blau.	
<p>Hipòtesis a partir del fonema inicial.</p> <p>Com li diuen al xiquet? Com sona la inicial del nom? Contesten que sona com Jon. La mestra els ajuda a rellegir JO-AN.</p>	<p>Procediments que hi intervenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació visual - Reconeixen l'estructura repetida i veuen que diu MONSTRE, com a la làmina anterior.

Làmina 7: La Berta té por d'un monstre groc.	
<p>Hipòtesi: (...) té por d'un monstre taronja.</p> <p>Aquesta hipòtesi ha estat formulada per una alumna que es troba en etapa logogràfica.</p> <p>Repetim procediments que hi intervenen anteriorment, fixant-nos en el començament i final de les paraules del text.</p> <p>Ús dels referents (imatge i text) per comprovar la hipòtesi formulada.</p>	<p>Procediments que hi intervenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació visual - Discriminació auditiva - Consciència fonològica - Valor sonor de les grafies

Làmina 8: El foc té por del soroll dels coets.	
<p>Hipòtesi: (...) té por dels petards.</p> <p>Repetim procediments vistos anteriorment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què diu a la caseta del gos? <i>Busqueu el nom del gos amagat a dins del text.</i> <p>Descodifiquem la paraula FOCA. Els alumnes cerquen una paraula que comenci per F. La mestra l' escriu a la pissarra FOCA. Es planteja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Què diu si tapo la A? Què diu si no la tapo? - I si tapo la F? 	<p>Procediments que hi intervenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació visual - Discriminació auditiva <p>Estratègies de descodificació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Localitzar lletres assenyalant-les amb el dit - Llegir destapant la paraula lletra per lletra - Cercar paraules amagades

Després de la lectura

Activitat 1. Recapitem

Cada alumne va escollir la làmina que més li havia agradat i la va pintar.

Relectura amb suport de la pissarra.

Agrupament: 5 grups de 4 o 5 alumnes per grup.

Confecció del text amb ajuda del model. Canvi/substitució de cartells.

Objectiu: Veure que una frase pot estar oberta a moltes possibilitats.

Activitat 2. La neu té por de l'aigua

Cada alumne haurà de retallar la frase i tornar a confegir-la.

4. Valoració de l'experiència

Ha estat una activitat que ha permès a l'alumnat jugar amb les lletres i les paraules, i el més important: reflexionar metalingüísticament. El fet del desdoblament del grup també ha afavorit la participació de tot l'alumnat amb més intensitat, i la mestra ha pogut fer una observació i intervenció més adequada a cada nivell de lectura.

5. Materials

- El llibre de l'editorial Barcanova
- Frases plastificades. Cal escriure cada frase en una tira llarga de cartolina i plastificar-la. Cada tira és d'un color diferent. L'objectiu és que vegin que tot i que els colors es poden intercanviar, les frases continuen tenint sentit.
- Làmines del conte. Picassa web
- Pissarra
- Referents d'aula

6. Galeria fotogràfica

GRUP 1 El foc té por dels coets.

GRUP 1: Ja està!

GRUP 2: El pare té por de les aranyes.

GRUP 4: La mare té por dels ratolins.

GRUP 5: L'àvia té por...

Substituïm paraules del text.

